

3.2. "Разнородната" статистическа съвкупност

Проблемът за "разнородната" съвкупност създава предпоставки за нееднозначно тълкуване и разбиране на понятието СС, за наличието на логически противоречиви теоретични концепции с всички негативни последици за статистическата наука и практика.

Доказателствено опровержение на тезата, че съществува "разнородна" съвкупност, е дадено в публикациите на Хр. Въжаров (1984, с. 43-65; 1998, с. 137-175). Но тъй като не последваха публични отзиви, а в лични изказвания от вида "все пак килограми, метри, литри и пр. не могат да се сумират" става ясно, че то остава неразбрано от много хора от колегията. Очевидно са необходими още доказателства за логическата несъстоятелност на "разнородната" СС.

При различните автори, обясняващи "разнородността" на СС, са характерни твърде голяма неопределеност, непоследователност и логическа противоречивост, дори истински хаос. Например: "съвкупността се нарича еднородна, ако най-съществените признаци за всяка нейна единица се явяват в основата си еднакви, и разнородна, ако тя обединява различни типове явления. Обаче съвкупността може да бъде еднородна по едни признаци и разнородна по други. Например предприятията могат да бъдат еднородни по вида на преработваната суровина, но разнородни по размера на произвежданата продукция (Общая теория статистики, 1980, с. 26). С това "определение" нищо не е определено - нито еднородността, нито "разнородността" на СС, тъй като в целия учебник не се изяснява какво представляват и каква е разграничителната линия за "най-съществените признаци" и как да се разбира кога те "в основата си се явяват еднакви". А "обединяването на различни типове явления" е възможно само ако те имат общо свойства, по което не се различават помежду си. В такъв случай, съгласно теорията на множествата, елементите, които принадлежат на множеството (СС), са еднородни, еквивалентни по отношение на това общо свойство. Иначе не могат да образуват множество (СС). Посоченият пример в цитата влиза в противоречие с даденото "определение" за "разнородност", защото размерът на продукцията, в зависимост от познавателната цел, е или значение на признак, притежавано от всяко предприятие, или статистически показател за обем на СС, но не е признак, а още по-малко може да бъде "различни типове явления". В този пример признаковата "разнородност" се е превърнала в количествена "разнородност", а такава очевидно няма.

Подобно разбиране прозира дори при статистическата групировка. Когато се изяснява същността на интервалната групировка по метриран признак, се посочва, че "същественото в случая е да се определят ширините на интервалите по такъв начин, че да се получат няколко на брой ка-